

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Nieuwsbrief December 2024

Mensen met Dementie in Groningen

www.mensenmetdementiegroningen.nl

info@mensenmetdementiegroningen.nl

Inhoud (en meer wetenswaardigheden)

- *Uit de Praktijk* -Kerstmis en de jaarwisseling en mensen (met dementie)
- *Oordelen en attitude* – Voor mij geen bejaardenhorror
- Leven in vrijheid – Wet Zorg en Dwang in begrijpelijke taal
- Handreikingen cliëntvertegenwoordiging
- Omgevingszorg met behulp van de Brein Omgevings Methodiek
- Zelf aan de slag met de Sociale Benadering in het verpleeghuis
- Meldactie Toegankelijke Zorg, deel je ervaringen!
- De waarde van mantelzorgers in betrokkenheid en Euro's
- Mantelzorg en mensen met dementie – verbetering maar genoeg aandachtspunten
- Actieonderzoek naar Toekomstige Gezondheidssystemen voor Ouderen
- Psychofarmacagebruik in verpleeghuizen -Beter af met minder
- Onderzoek naar noodzaak Dubbele medicatiecontrole in de VVT-sector
- Film over de mensen met dementie in het huis in Winschoten
- Steunpunten Mantelzorg in de Provincie Groningen
- Logeerhuis en respijtzorg De Opstap – ondersteuning mantelzorgers
- Bewustwordingscampagne MantelzorgNL Mantelzorgers maken het verschil!
- Breinbieb lezingen Bibliotheek Veendam – december 2024 – april 2025
- Ronde tafel - De zorg voor morgen rondom Alzheimer – 12 december 2024- Hoogezand
- Activiteiten BreinBieb in de bibliotheken Forum Groningen
- *Theater en film* - Mantelzorgers - "Eén op tien is overbelast"
- *Technologie tip* – Meer zelfstandigheid met 6 zorginnovaties
- *Technologie tip* – Beleefhuis Loppersum
- Playlists met Groningse liedjes

**Op weg
naar 2025
waarin we
de men-
sen met
dementie
als men-
sen i.p.v. de ziekte blij-
ven zien.**

**Ook mantelzorgers blij-
ven faciliteren zodat zij
niet overbelast raken.**

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Mensen met Dementie in Groningen. Deze verschijnt 10 a 12 keer per jaar. Voor vragen over de nieuwsbrief of het aanleveren van nieuws, stuur een mail.

De tekst mag worden overgenomen (graag met bronvermelding). Als u deze niet meer wilt ontvangen, stuur dan een mail waarna u een bevestiging krijgt.

Tip!

Uit de praktijk

**Een casemanager dementie vertelt
Wordt samen vriendelijk voor mensen met dementie – verlies de mens niet uit het oog.**

"Vol bewondering begeleid ik je nu enkele maanden als casemanager dementie bij Geriant. We kennen elkaar vanwege de milde cognitieve stoornis die voortkomt uit de ziekte van Parkinson, waar je door getroffen bent. Recent ben je verhuisd naar de regio. Vanaf de eerste kennismaking gaf je aan dat het belangrijk voor je is om actief te blijven. Samen hebben we jouw wensen verkend en gekeken naar passende mogelijkheden in de omgeving. Inmiddels zijn we wat maanden verder en bezoek je een bewegingsgroep waar je na het sporten koffiedrinkt met de

en als je met de
dokter over me
praakt, noem me
dan niet Dement.
Het is Clement.

groep. Ook neem je deel aan een kunstgroep waar je blij van thuis komt. Je hebt me enkele abstracte werken laten zien, alle drie even prachtig.

Je grijpt dit met beide handen aan. Je blijft je openstellen in deze maatschappij om onderdeel te blijven van de samenleving. Je zorgt ervoor dat je je zelfstandigheid behoudt waar dit mogelijk is.

Mijn bewondering zit hem in je kracht om door te gaan. Je vertelde dat je geregeld geconfronteerd wordt met, ik noem het maar onwetendheid, vanuit de samenleving.

- Je merkt geïrriteerde blikken op in de supermarkt, want er zijn momenten dat het wat langer duurt;
- De caissière kijkt richting je partner terwijl je staat te betalen. Een enkele keer volgt de vraag: "misschien weet je de pincode niet meer?"

- Mensen gaan gesprekken uit de weg, of voeren het gesprek via je partner.

Je houdt vol en gaat niet bij de pakken neerzitten. Maar wat moet je sterk zijn in deze maatschappij om je niet terug te trekken in je veilige omgeving. Terug te trekken uit de maatschappij.

Het antwoord om terugtrekken uit de maatschappij te voorkomen ligt dichterbij dan we denken. Als we allemaal een klein stapje zetten, komen we samen een heel eind".

Monique Dekker – Langbroek

Tip!

Uit de praktijk

Kerstmis en de jaarwisseling en mensen (met dementie)

Kerstmis en de jaarwisseling zijn traditiegetrouw dagen die we graag samen met familie en vrienden vieren. Maar voor veel familieleden en mensen met dementie zijn de feestdagen soms een stressvolle tijd. Mensen met dementie worden door hun hersenziekte steeds onzekerder en afhankelijker. Het denken en doen is aangetast waardoor het gedrag begint te veranderen. Iemand met dementie raakt het overzicht kwijt en heeft steeds meer ondersteuning nodig. Daarnaast merk je dat zij sneller last hebben van overprikkeling. Alles komt binnen.

Dementie hebben is heel vermoeiend

Kun jij je voorstellen dat je altijd op jouw tenen moet lopen om een ander te begrijpen en bij te benen? Het is topsport. Niet alleen voor mensen met dementie, maar ook voor de naasten. Want je probeert het leven zo in te richten dat je elkaar probeert te begrijpen. En af en toe grijp je samen mis. Dat is verdrietig en lastig. Laat staan dat er met de feestdagen ook nog veel van beiden verwacht wordt. Hoe dan?

Wat vinden (ook) mensen met dementie belangrijk

Uit gesprekken met mensen met dementie blijkt dat zij het volgende belangrijk vinden, in hun omgang met hen:

- Blijf met mij in gesprek
- Geef mij duidelijke informatie
- Denk met mij mee
- Laat mij meedoen en genieten
- Kijk naar wat ik nog wel kan

Daarbij spelen hun zintuigen een belangrijke rol. Zet tijdens de feestdagen daarom in op activiteiten en contact op gebied van zien, horen, voelen, proeven en ruiken. Maak het herkenbaar en vertrouwd.

Bron en meer informatie op <https://breininzicht.com/kant-en-klare-thema-activiteiten-in-je-mailbox/>

vergeet
dementie
onthou mens

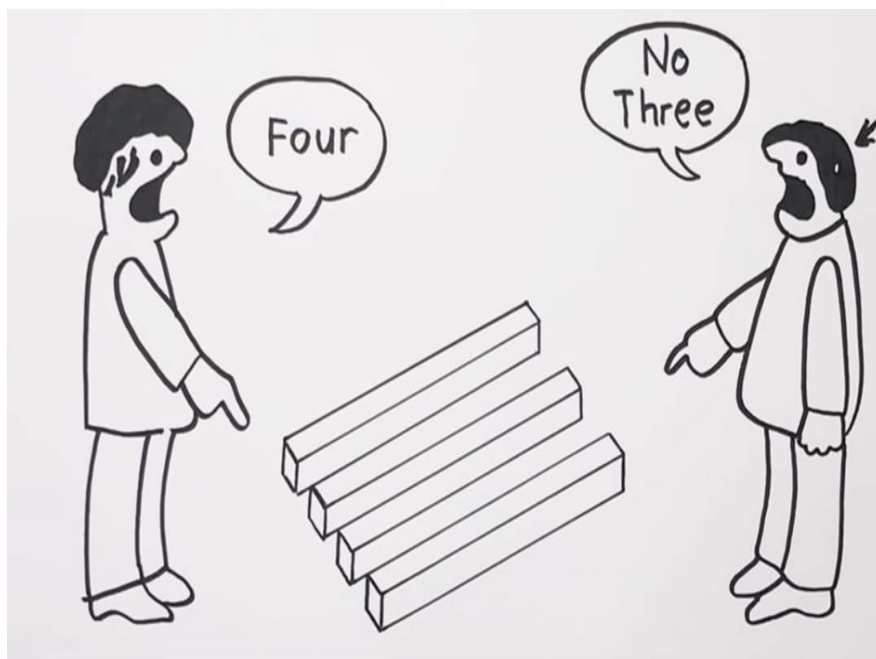

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

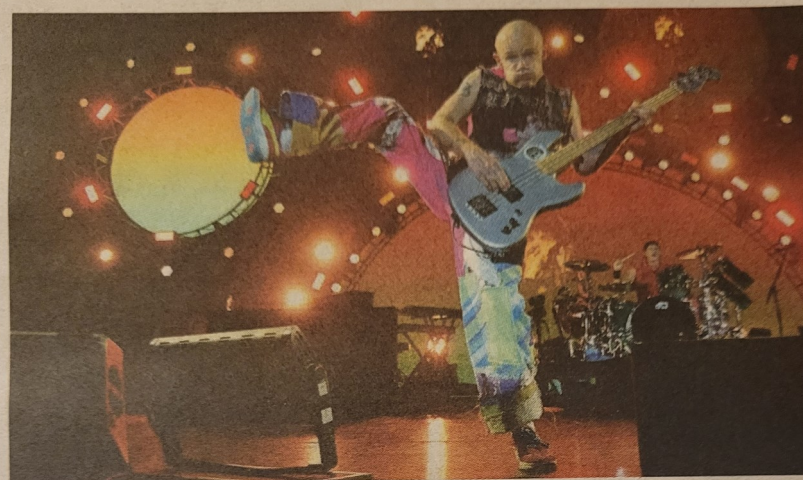
Oordelen en attitude

Perceptie – zie je wat je ziet – wie heeft gelijk – van uit welk perspectief met je eigen normen en waarden kijk je en handel je naar andere mensen (met dementie)

BRIEF VAN DE DAG

VK 30 okt 2024

Bassist Flea van de Red Hot Chili Peppers tijdens een concert.

Foto EPA

Voor mij geen bejaardenhorror

Het artikel over levensverlenging (Boeken en Wetenschap, 26/10) had als grappig slot de anekdote: 'Wie wil er nou honderd worden? Antwoord: iemand die 99 is.'

Ik vraag me alleen af of ik dat überhaupt zou willen, als ik zo naar de semi-artiestieke jaren zeventig horrorflitsfoto's kijk die de beeldredacteur kennelijk bij de laatste levensfase vindt horen: een pot waterige filterkoffie die leeggeschonken wordt in congreszaalkopjes op een formicatafel, rimpelige vermoeide handen op een schoot, en slechtgeklede clichéoudjes die op een

soos klaverjassen vanuit een houten speelkaartenhoudertje op een geborduurd vilten kleedje.

Bejaardenhorror.

Ik wil persoonlijk alleen maar stouwd worden als ik kan loungen met The Stones en The Red Hot Chili Peppers uit de speakers, met daarbij gloeiendhete verse espresso en liters peperdure pinot grigio, mijn haar knaloranje, omringd door lui met strakke jeans en verweerde koppen die eruitzien als Keith Richards. Rock-'n-roll dus.

Zijn dáár nou geen lekkere stockfoto's van?

Trees Roose, Haren

Leven in vrijheid – Wet Zorg en Dwang in begrijpelijke taal

Voor cliënten en hun naasten en vertegenwoordigers is het belangrijk om te begrijpen wat er in de Wet zorg en dwang staat. Dit is echter niet altijd makkelijk, bijvoorbeeld omdat teksten over de wet moeilijk geschreven zijn. De nieuwe folder 'Leven in vrijheid' van Vilans is speciaal geschreven voor cliënten en hun naasten.

Hierin wordt in begrijpelijke taal uitgelegd wat de Wzd is en welke stappen een zorgorganisatie moet doorlopen bij onvrijwillige zorg.

Meer info op <https://www.vilans.nl/kennis/stappenplan-wet-zorg-en-dwang> of lees de flyer [Folder leven in vrijheid - WZD in begrijpelijke taal](#)

Handreikingen cliëntvertegenwoordiging

Als een cliënt zelf geen weloverwogen beslissingen kan nemen, komt de cliëntvertegenwoordiger in beeld. Maar wat is een cliëntvertegenwoordiger? En welke taken en verantwoordelijkheden horen bij deze rol? Wat mogen vertegenwoordiger, cliënt en zorgverlener van elkaar verwachten?

Deze vragen staan centraal in twee handreiking en 'Goede cliëntvertegenwoordiging' voor resp. cliënten en hun naasten en zorgverleners zelf. Ook biedt de handreiking praktische adviezen en praktijkvoorbeelden.

Bron en meer info op <https://www.vilans.nl/kennis/clientvertegenwoordiging?> of lees de handreikingen [Handleiding Goede cliëntvertegenwoordiging - cliënten en hun naasten](#) en [Handleiding Goede cliëntvertegenwoordiging - voor zorgverleners](#)

Rubriek

Ondersteuning mensen met dementie

Het is niet voor iedereen eenvoudig de weg te vinden in de regelingen wonen, welzijn en zorg. Elke gemeente heeft wel

een "infoloket" of "sociaal team" of "WIJteam". In deze rubriek informatie over onafhankelijke cliënt ondersteuning, casemanagement dementie en ondersteuning mantelzorgers. Algemene informatie, aanbieders en praktijkvoorbeelden.

1. Onafhankelijke cliënt ondersteuning

[Zorgkantoor Menzis](#) met ook een overzicht van de OCO's <https://www.menziszorgkantoor.nl/contact/onafhankelijke-clientondersteuning>

[Thuis in Cliëntondersteuning](#). Informatie met de namen provincie Groningen op <https://www.thuisincliëntondersteuning.nl/clientondersteuners-wlz-wmo-en-mantelzorg>

2. Casemanagement dementie

[Informatie bij de thuiszorgorganisaties](#); hier kunt u rechtstreeks bij terecht. Bij Team 290 gaat de aanmelding via verwijzing van uw huisarts.

3. Steunpunten Mantelzorg in de Provincie Groningen - Waar en door wie vindt u vast via het overzicht [Steunpunten Mantelzorg in de Provincie Groningen 7 januari 2022](#)

4. Mantelzorgmakelaar

Informatie op <https://www.bmzm.nl/zoek-mantelzorgmakelaar>

vergeet
dementie
onthou mens

*een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd*

Omgevingszorg met behulp van de Brein Omgeving Methodiek

De omgeving heeft een grote invloed op het gedrag van alle mensen maar vooral ook op mensen met dementie en NAH. Door wetenschappelijk onderzoek weten we nu veel meer over hoe het brein zintuigelijke prikkels verwerkt.

Mensen met dementie en NAH reageren vaak vooral intuïtief en impulsief op prikkels uit de omgeving.

Dit is het gevolg van een stoornis in de prikkelverwerking in het brein.

Zij kunnen daardoor hun eigen gedrag niet meer goed begrijpen en sturen.

Het gevolg is dat ze in toenemende mate afhankelijk van de kwaliteit van prikkels die vanuit de omgeving op hen afkomen.

De fysieke omgeving

De architectuur, bouw en inrichting van de woon -

Een ongunstige omgeving speelt daarom een heel belangrijke rol bij het ontstaan van onbegrepen (probleem)gedrag bij onder andere mensen met dementie en NAH.

De Brein Omgeving Methodiek biedt iedereen in zorg en welzijn een heel praktisch toepasbaar instrument waarmee architectuur, bouw en inrichting, werk-leefprocessen, dag-tijdbesteding en bejegening zorgvuldig geobserveerd en geanalyseerd kunnen worden. OmgevingszorgCollectief heeft hiervoor een leergang ontwikkeld die beschreven is op onze website.

Wil jij ook deskundiger worden op dit gebied?

Kijk dan op <https://omgevingszorg-collectief.nl>
Misschien vind jij daar ook een interessante mogelijkheid

De dag- en tijdsbesteding

Hoe we dag- en tijdsbesteding aanbieden en contact maken.

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

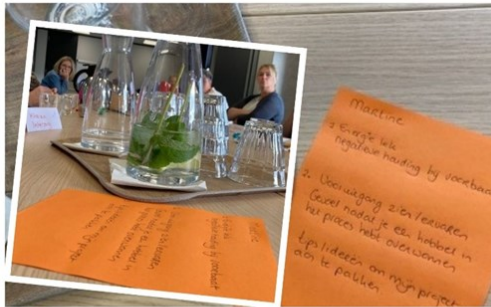

Hoe voorkom je dat VR-brillen al een jaar ongebruikt in de kast liggen?

Er zijn zoveel mensen met verschillende belangen. Hoe ga ik hiermee om?"
"Ik zie nu dat de VR-brillen al een jaar ongebruikt in de kast liggen omdat het onderliggende doel voor de gebruikers

niet duidelijk is."

"Wat doe je als er 'zogenaamd' commitment voor de verandering is gegeven, maar de vervolgcacties uitblijven?"

Universitair Netwerk Ouderenzorg - UMCG

Met onder andere deze vragen en inzichten rondom implementatieprojecten gingen medewerkers van [Interzorg Noord Nederland](#), [Zorggroep Drenthe](#), [iCare](#), [Noorderboog](#) en [Treant](#) samen met implementatieadviseurs [Ivonne Lesman-Leegte](#) en [Francine Quitner](#) van het [Universitair Netwerk Ouderenzorg UMCG \(UNO-UMCG\)](#) aan de slag tijdens de training Leren Implementeren op 10 oktober bij Interzorg in Assen.

Ben jij ook betrokken bij een implementatieproject? Wist je dat: Je gratis kunt deelnemen aan de training Leren Implementeren van het UNO-UMCG als jouw organisatie lid is van het UNO-UMCG?

Meer informatie en data <https://www.umcg.nl/-/uno-umcg/leren-ontwikkelen>

Vrijwilligerswerk en zingeving: een perfecte match

Inspiratieboek voor vrijwilligersorganisaties

Inspiratieboek Vrijwilligerswerk en Zingeving

Wil je vrijwilligers helpen om dieper in contact te komen met zichzelf en de mensen die zij ondersteunen? De antwoorden en meer vind je in het nieuwe inspiratieboek voor vrijwilligersorganisaties over de kracht van zingeving.

In een samenleving waar sociale verbondenheid en betekenisvolle contacten steeds belangrijker worden, spelen vrijwilligersorganisaties een onmisbare rol. Zij vormen de basis van gemeenschappen, waarin vrijwilligers met toewijding klaarstaan voor anderen en daarmee een blijvende impact creëren.

Het nieuwe inspiratieboek Vrijwilligerswerk en Zingeving: een perfecte match het thema zingeving binnen vrijwilligersorganisaties te verkennen en te versterken.

[Download Vrijwilligerswerk en Zingeving: een perfecte match \(pdf\)](#)

Bron en informatie op <https://www.vrijwilligerswerk.nl>

Zelf aan de slag met de Sociale Benadering in het verpleeghuis

Na drie jaar onderzoek in het verpleeghuis schreef Mark Smit een beetje wanhopig het volgende: "Al jaren wordt gesteld dat kwaliteit van leven de belangrijkste uitkomst van verpleeghuiszorg zou moeten zijn. Maar toch staat zorg nog steeds centraal. Het blijft bij kleine stappen. In verpleeghuizen zit de zorggerichte manier van kijken en handelen haast ingebakken in de muren. We noemen de plek een 'verpleeghuis' of een 'psychogeriatrische afdeling', daar sluiten we mensen meestal op. De mensen die er werken zijn vooral 'zorgmedewerkers', er wordt geschreven in 'zorgleefplannen'. Een 'arts' is de hoofdbehandelaar.

We spreken over 'dagbesteding' en 'familieparticipatie'. Het belangrijkste aanspreekpunt van een bewoner noemen we een 'EVV'er', dat staat voor 'Eerste Verantwoordelijke Verzorgende'. We houden 'multidisciplinaire overleggen' en 'gedragsvisite'.

De Sociale Benadering in mijn organisatie

Masterclass voor projectleiders intramuraal

De veranderaanpak

- We hebben 8 organisaties geholpen bij het invoeren van de Sociale Benadering in het verpleeghuis.
- Fundament onder dit veranderprogramma is de realisatie dat een duurzame invoering van de Sociale Benadering een andere context vergt.
- Onderelementen: anders geschoolden toevoegen, Anders organiseren, Anders rapporteren, Andere overlegstructuren, Andere inzet van behandelaars etc.

De Sociale Benadering in mijn organisatie

Masterclass voor projectleiders intramuraal

Inhoud Masterclass

- Start met tweedaagse
- Maandelijkse bijeenkomst
- Vier keer per jaar individuele sessies
- Strippenkaart voor advies en redactie
- Hulp bij ontwikkeling scholingsplan
- Jaarlijks Inspiratiedag

Materialen

- Theoretische onderlegger: Als een vlieg in een spinnenweb.
- Handboek: Sociale Benadering in het verpleeghuis voor projectleiders
- Alle uitwerkingen en materialen: Scan-methodek, instrumenten, checklist, implementatie anders-geschoolden, competentieprofielen, veranderhandboek voor medewerkers etc.

Er is zoveel in het verpleeghuis dat een bewoner zich een patiënt laat voelen. Als we echt beter zouden willen aansluiten bij de behoeften van verpleeghuisbewoners zouden we de verpleeghuiszorg moeten herontwerpen.

Maar het bleef niet bij de wanhoop. We ontwikkelden een veranderaanpak voor het verpleeghuis om de Sociale Benadering in te voeren.

Dat vergt een cultuuromslag. Niet alleen duwen op medewerkers maar een brede aanpak waarbij we de omgeving meeveranderen. Het leidt net als in de wijk tot verbeteringen in kwaliteit van leven en in doelmatigheid (we lossen het arbeidsmarktprobleem op en we zien meer werkplezier bij alle medewerkers)".

Na het helpen van 8 organisaties is het tijd voor een volgende stap. In onze masterclass leren we organisaties om de veranderaanpak zelfstandig binnen de eigen organisatie uit te voeren.

De masterclass start in februari en er zijn nog enkele plekken.

Mocht je geïnteresseerd zijn of op zoek naar informatie mail naar: mark.smit@socialebenadering.nl

NZa wijst op belangrijke rol niet-gecontracteerde zorgaanbieders bij oplossen wachtlijstproblematiek

Wachlijsten vormen binnen veel sectoren van de zorg een groot probleem, waardoor patiënten regelmatig niet **binnen de Treeknorm** terecht kunnen bij door hun zorgverzekeraar gecontracteerde zorgaanbieders.

Niet-gecontracteerde zorgaanbieders kunnen een belangrijke rol spelen door deze patiënten sneller te helpen.

Patiënten hoeven vanuit kostenperspectief niet terughoudend te zijn om voor niet-gecontracteerde zorg te kiezen, want zorgverzekeraars moeten deze zorg onder bepaalde voorwaarden volledig vergoeden.

WACHTTIJD IN WEKEN

Welke voorwaarden? Dat legt de NZa op haar website uit. Kijk op <https://www.nza.nl>

Ten eerste moet de patiënt zich melden bij zijn zorgverzekeraar voor zorgbemiddeling.

Als die bemiddeling niet leidt tot tijdige zorg voor de patiënt, dan mag de zorgverzekeraar vergoeding van de zorg niet beperken als de verzekerde wel tijdig bij een niet-gecontracteerde aanbieder terecht kan.

De NZa onderstreept dat het hierbij belangrijk is dat een patiënt wel eerst echt om bemiddeling heeft gevraagd.

Wat betekent dit voor niet-gecontracteerde zorgaanbieders?

Vraag patiënten expliciet of ze om zorgbemiddeling hebben gevraagd. En vraag om bevestiging per e-mail van de zorgverzekeraar om discussies te voorkomen.

Op deze manier kunnen niet-gecontracteerde zorgaanbieders effectief bijdragen aan het oplossen van de wachtlijstproblematiek.

Meldactie Toegankelijke Zorg, deel je ervaringen!

De toegang tot welzijn en zorg staat onder druk.

- Moet jij lang wachten op een afspraak of behandeling?
- Vind jij het lastig om de juiste zorg te vinden of te regelen?
- Kun jij de zorg(verzekering) niet meer betalen?
- Is jouw zorgverlener moeilijk (telefonisch) bereikbaar?
- En: welke gevolgen heeft dit voor jouw leven?

Dit alles hoort de belangenorganisatie Zorgbelang Groningen graag in de Meldactie Toegankelijke Zorg. Ook goede ideeën en tips zijn van harte welkom!

Hoe kun je meedoen?

Meedoen kan tot 1 februari 2025 op de volgende manieren. Je gegevens worden natuurlijk anoniem verwerkt.

Je ervaringen delen via de online vragenlijst

Onze online vragenlijst vind je via de volgende link: <https://vragenlijst.dezorgvraag.nl/meldactietoegankelijkezorg>.

Het invullen kost ongeveer 15 minuten.

Je verhaal mailen

Je kunt je verhaal ook mailen naar meldpunt@zorgbelang-groningen.nl.

Dan horen ze graag:

- waardoor de toegankelijkheid van jouw zorg in de knel kwam;
- welke gevolgen dit voor je had;
- en wat heeft of had kunnen helpen om de benodigde zorg te krijgen.

Je verhaal vertellen

Je kunt je verhaal ook vertellen op een koffieochtend bij één van de deelnemende dorps- of buurthuizen.

Op de website staat waar zij wanneer komen. Dit overzicht wordt regelmatig bijgewerkt.

Voor meer informatie kun je terecht op <https://www.zorgbelang-groningen.nl/meldactie-toegankelijke-zorg>

zorg belang
Groningen

MELDACTIE

Hoe toegankelijk is de zorg voor jou?

- Moet jij lang wachten op een afspraak of behandeling?
- Vind jij het lastig om de juiste zorg te vinden of te regelen?
- Kun jij de zorg(verzekering) niet meer betalen?
- Is jouw zorgverlener moeilijk (telefonisch) te bereiken?

We horen graag jouw ervaringen!

Scan de QR-code voor de online vragenlijst!

Meer informatie

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

De waarde van mantelzorgers in betrokkenheid en Euro's

De intrinsieke betrokkenheid van mensen kun je niet in geld uitdrukken. De inzet en uren wel.

De waarde van mantelzorg is voor de maatschappij: 22 miljard per jaar.

Dit is niet gratis. De uren die je als mantelzorgers besteedt aan zorg, kun je bijvoorbeeld niet werken. En val je als mantelzorgers uit? Dan zijn de kosten om dit op te vangen nóg hoger.

In totaal besteedden in 2019 vijf miljoen mantelzorgers 1,5 miljard uren aan mantelzorg. Dit komt overeen met 850.000 full time arbeidsjaren.

In Nederland 'werken' miljoenen mensen als mantelzorgers en dit zal in de toekomst alleen maar toenemen in zowel aantallen als

uren per week. Hier wordt vaak te makkelijk over gesproken. Mantelzorgers staan elke dag weer voor grote uitdagingen.

'Mantelzorg lijkt misschien gratis.

Het kost echter ook de arbeidsmarkt arbeidskrachten. En dit gemis van krachten zal met de toenemende vergrijzing alleen maar stijgen. Wanneer we daarbij meer en meer van mantelzorgers gaan vragen zonder hen daarbij goed te ondersteunen, is eenvoudig uit te rekenen dat mantelzorg uiteindelijk niet gratis is.'

Mantelzorgers goed ondersteunen loont, zo blijkt uit het onderzoek dat Ecorys heeft uitgevoerd in opdracht van MantelzorgNL.

HEEL ERG BEDANKT

Jij maakt Groningen!

De Opstap

Alle vrijwilligers in het logeershuis-respijtzorg. Gastvrij voor de mensen die komen logeren. Voor de mantelzorgers een adempauze.

www.deopstap050.nl

erd: Je produceert

op orde als penning

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

TOP-5

Belangrijkste
professionele zorg
in de thuissituatie

1. Case-
management

2. Hulp bij het
huishouden

3. Huisarts

4. Thuiszorg

5. Groeps-
activiteiten

Waardering professionele zorg licht gestegen

23% heeft minder zorg
gekregen in het afgelopen
jaar door personeelstekort

Over de zorginstelling

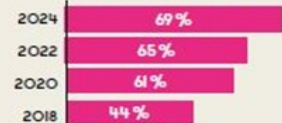

51% ervaart dat er onvoldoende
zorgpersoneel beschikbaar is

44% ervaart dat de
activiteiten voldoende
aansluiten op wat de naaste
met dementie leuk vindt

15% van de naasten mag
vrij naar buiten

Gasemanager dementie steeds belangrijker volgens mantelzorgers

Gemiddelde wachttijd
voor casemanagement
is 16 weken

Dit zijn mantelzorgers van mensen met dementie

42%

zorgt voor een partner

- 59% is vrouw
- Gemiddeld 74 jaar
- Naaste is gemiddeld 76 jaar
- 79% heeft een samenwonende naaste

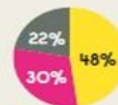
49%

zorgt voor een (schoon)ouder

- 85% is vrouw
- Gemiddeld 56 jaar
- Naaste is gemiddeld 84 jaar
- 40% zorgt voor een naaste die in een zorginstelling woont

Totaal

- 73% is vrouw
- Gemiddeld 64 jaar
- Naaste is gemiddeld 80 jaar

- samenwonende naaste
- naaste woont in zorginstelling
- alleenwonende naaste

Er zijn in Nederland 800.000 mantelzorgers van een naaste met dementie. Door het groeiend aantal mensen met dementie stijgt ook het aantal mantelzorgers. Daarnaast neemt de druk op mantelzorgers alsmaar toe door een tekort aan zorgprofessionals. Alzheimer Nederland en Nivel voeren iedere twee jaar de Dementiemonitor uit om te volgen hoe het met mantelzorgers gaat en welke ondersteuning en zorg zij nodig hebben. Dit jaar was de negende peiling. Ruim 9.600 mantelzorgers vullen de vragenlijst in. Ook mensen met dementie deden mee aan het onderzoek. Hun ervaringen verschijnen in een apart deelrapport.

Scan de QR-code of ga naar
www.dementiemonitor.nl
voor alle resultaten

Mantelzorg en mensen met dementie – verbetering maar genoeg aandachtspunten - Dementiemonitor 2024

Iedere twee jaar zet Alzheimer Nederland een enquête uit onder mantelzorgers. Dit jaar hebben zo'n 10.000 mensen die zorgen voor iemand met dementie de vragenlijst ingevuld.

Hoofdconclusie

De uitkomsten van de Dementiemonitor 2024 is dat het met de ondersteuning van mantelzorgers op sommige punten beter gaat ten opzichte van voorgaande jaren, maar op andere punten juist slechter.

Zo is het cijfer dat mensen toekennen aan het totale aanbod aan zorg en ondersteuning gestegen ondanks het personeelstekort.

Minder positief is dat de ervaren belasting niet is gedaald, de tijd tot diagnose langer is geworden, en dat mantelzorgers meer moeite hebben met het combineren van mantelzorg met andere activiteiten.

Het is dan ook van groot belang dat er aandacht blijft uitgaan naar de ondersteuning van mantelzorgers van mensen met dementie.

Het is daarom zaak om de verschillende beleidsprogramma's en interventies die er zijn (o.a. Nationale Dementie Strategie, Zorgstandaard Dementie, Mantelzorgagenda) te continueren of een vervolg te geven.

Het rapport vind je op de website <https://www.alzheimer-nederland.nl/belangenbehartiging/dementiemonitor>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Interventie Individuele Muziektherapie (IMTI) erkend

De Erkenningscommissie Ouderenzorg van Vilans heeft onlangs de interventie Individuele Muziektherapie (IMTI) erkend met eerste aanwijzingen voor effectiviteit. IMTI richt zich op het verminderen of stabiliseren van probleemgedrag bij mensen met dementie in het verpleeghuis.

pleeghuis.

De interventie is ontwikkeld door het Lectoraat Kennisontwikkeling Vaktherapieën van [Zuyd Hogeschool | Zuyd University of Applied Sciences](https://www.zuyd.nl/).

EEN NAASTE VAN IEMAND MET DEMENTIE

De muziektherapeut heeft gezorgd dat mijn man minder onrustig is. Het is een opluchting om te zien dat er iets mogelijk is.

De interventie, uitgevoerd door een muziektherapeut, stimuleert de mogelijkheden die een persoon met dementie nog heeft, zoals muziek maken en ernaar luisteren. IMTI richt zich daarnaast op het verbeteren van onder andere denkprocessen en het

reguleren van emoties. Een bijkomend voordeel van IMTI is het ontbreken van negatieve bijeffecten zoals die bij medicatie kunnen optreden.

Meer weten? Kijk op <https://www.vilans.nl/actueel/nieuws/aanpak-probleemgedrag-dementie-muziektherapie-imi>

Lecanemab medicatie Alzheimer?

Een historisch moment volgens Alzheimer Nederland: voor het eerst komt er een medicijn dat de ziekte van Alzheimer kan afremmen op de Europese markt! Eerder was het middel niet goedgekeurd door de Europese Medicijnautoriteit (EMA). Nu de doelgroep is aangescherpt, krijgt Lecanemab alsnog groen licht.

Zij zijn blij met de ontwikkeling en toelating van het medicijn, maar ze willen ook geen valse hoop geven. Ze zien dat gespecialiseerde artsen in Nederland terughoudend zijn. Zij zien dit medicijn niet als 'de oplossing' voor Alzheimer, maar duidelijk als een eerste stap. Uiteindelijk moeten er nieuwe medicijnen met een betere werking of combinatietherapieën komen die meer kunnen betekenen voor patiënten met de ziekte van Alzheimer en ook voor mensen met andere vormen van dementie. Onderzoek naar betere therapieën blijft dus essentieel.

Hoewel het middel groen licht heeft gekregen, is het nog niet direct beschikbaar in Nederland. Het Zorginstituut moet beoordelen of het wordt vergoed en voor wie. Dit proces kan zes maanden tot een jaar of langer duren. Alzheimer Nederland roept op om de onzekerheid voor patiënten zo kort mogelijk te laten duren. Behandeling met Lecanemab kan alleen in de eerste stadia van de ziekte van Alzheimer. Voor patiënten die net de diagnose hebben gehad, tikt de klok!

Alzheimer Nederland roept op om de onzekerheid voor patiënten zo kort mogelijk te laten duren. Behandeling met Lecanemab kan alleen in de eerste stadia van de ziekte van Alzheimer. Voor patiënten die net de diagnose hebben gehad, tikt de klok!

Alzheimer Nederland roept op om de onzekerheid voor patiënten zo kort mogelijk te laten duren. Behandeling met Lecanemab kan alleen in de eerste stadia van de ziekte van Alzheimer. Voor patiënten die net de diagnose hebben gehad, tikt de klok!

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Research Community actieonderzoek naar Toekomstige Gezondheidssystemen voor Ouderen

De eerste van vijf bijeenkomsten in het actieonderzoek van Aletta Jacobs School of Public Health naar Toekomstige Gezondheidssystemen voor Ouderen is achter de RUG!

Citaat bericht Aletta Jacobs: *De energie en betrokkenheid in de ruimte waren voelbaar. Met een diverse groep deelnemers – ouderen met een sterk netwerk, mantelzorgers, zorgprofessionals, medewerkers uit de financiële sector, beleidsmakers, onderzoekers en een enthousiaste student – werd volop kennis gedeeld en kwamen verschillende levenservaringen en perspectieven samen.*

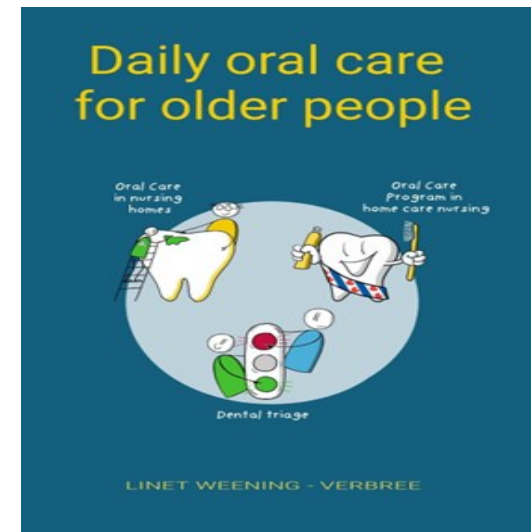

Na inspirerende gesprekken koos de groep een centraal thema om dit traject richting te geven: hoe kunnen 50-plussers zich actief voorbereiden op het ouder worden binnen hun gemeenschap? De groep gaat bouwen aan iets waardevols – we kijken uit naar de volgende bijeenkomst, waarin de aanpak en vervolgstappen verder vorm krijgen. Op naar een toekomst waarin ouderen zich ondersteund en verbonden voelen!

Dit project is een vervolg op de Aletta Dive in juni 2024 over veerkrachtige gezondheidssystemen voor ouderen, dat zij organiseerden samen met [Job van 't Veer](#), [Barbara van Munster](#), [Linnet Weening](#).

De deelnemers aan het actieonderzoek zijn na de Dive lid geworden van hun gelijknamige Research Community.

Wil je je aansluiten bij deze Research Community, op de hoogte blijven van dit project en misschien bijdragen aan een volgende? Meld je dan aan via de link <https://www.rug.nl/aletta/research/future-proof-health-and-care-systems-in-an-ageing-society>

Proefschrift Daily oral care for older people

Onderzoek en aanbevelingen m.b.t. de dagelijkse aandacht voor mondhygiëne en mond- en gebitsverzorging bij bewoners in verpleeghuizen en in de thuiszorg. Linet Weening zal op 15 januari om 14.30 uur haar proefschrift verdedigen in het Academieggebouw van de Rijksuniversiteit Groningen (Broerstraat 5, Groningen). U bent van harte welkom om de openbare verdediging van het proefschrift bij te wonen.

Het proefschrift kunt u downloaden via <https://research.rug.nl/en/publications/daily-oral-care-for-older-people>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Psychofarmacagebruik bij verpleeghuisbewoners met dementie - Beter af met minder

Op woensdag 27 november promoveerde [Claudia Groot Kormelinck](#) op onderzoek naar het verminderen van psychofarmacagebruik bij verpleeghuisbewoners met dementie (RID-studie). Het onderzoek richt zich op het terugdringen van onnodig gebruik van psychofarmaca: rustgevendende medicijnen.

nen.

Veel verpleeghuisbewoners vertonen probleemgedrag. Uit het onderzoek blijkt dat vaak te snel psychofarmaca worden voorgeschreven. Deze medicijnen werken niet altijd goed en kunnen bijwerkingen hebben. Bovendien worden ze soms onnodig lang gebruikt.

Promotie Claudia Groot Kormelinck 27-11-2024

Het onderzoekteam pleit bij probleemgedrag voor een multidisciplinaire aanpak waarin artsen, psychologen en verpleegkundigen samenwerken om psychosociale interventies te ontwikkelen. Tijdens het onderzoek werd door onderzoekers en een multidisciplinair team een aangepast zorgplan ontworpen, dat in diverse verpleeghuizen werd geïmplementeerd onder begeleiding van

een externe coach. De studie laat zien dat deze aanpak kan bijdragen aan minder medicatiegebruik, al blijft meer passend gebruik een aandachtspunt.

Proefschrift Management of neuropsychiatric symptoms in nursing home residents with dementia: <https://lnkd.in/esBn27GP>

Slotsymposium VRbeelding

Beeld van goed leven met dementie via VR-brillen

Woensdag was het slotsymposium van het project 'VRbeelding'. We deelden onderzoeksresultaten over beeldvorming over dementie, en gingen aan de slag met de VRfilm 'eigen regie en levensplezier bij beginnende dementie', de Dementie Verbeel gesprekskaarten, de GOED-methode, en cultuursensitiviteit.

De boodschap die deelnemers mee naar huis namen?

We hebben **állemaal** – als burgers, als naasten, als professional **een belangrijke rol** in het nuanceren van beelden en het goed om gaan met mensen met dementie.

Slotsymposium VRbeelding - lectoraat Goed Leven met Dementie

Binnen het lectoraat Goed Leven met Dementie vinden zij het belangrijk dat er naast de uitdagingen die dementie met zich meebrengt, ook aandacht is voor wat er wél kan. Aandacht voor behoud van autonomie, inclusie, participatie, waardigheid, welbevinden en zingeving. zij doen praktijkgericht onderzoek en verbinden dit met het onderwijs.

Meer info op <https://www.windesheim.nl/onderzoek/onderzoeksprojecten/goed-leven-met-dementie/vrbeelding>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Onderzoek naar noodzaak Dubbele medicatiecontrole in de VVT-sector

Eind september vond bij zorgorganisatie Interzorg in Assen samen met het projectteam de kick-off plaats van het project

'Dubbele medicatiecontrole in de VVT-sector: veilig van moeten naar mogen'.

In het kort 'Van moeten naar mogen'. Binnen 'Van moeten naar mogen' gaan ouderenzorgorganisaties die het loslaten van de dubbele medicatiecontrole bij toediening van risicovolle en niet door de apothek voorverpakte medicatie willen verkennen, hiermee aan de slag. Zij doen dit in de vorm van proefprojecten of pilots. Aan deze pilots is onderzoek gekoppeld, zodat zij met elkaar kunnen leren hoe de standaard dubbele medicatiecontrole op een verantwoorde en veilige manier kan worden losgelaten. Binnen 'Van moeten naar mogen' gaan ouderenzorgorganisaties die het loslaten van de dubbele medicatiecontrole bij toediening van risicovolle en niet door de apothek voorverpakte medicatie willen verkennen, hiermee aan de slag.

Universitair Netwerk Ouderenzorg - UMCG

Hop-on Hop-off spel – denk na over je eigen toekomst

komst

Ben jij bezig met de toekomst? Of ben je een professional die wil bijdragen aan een toekomstbestendige woonsituatie voor anderen? Of je nu nadenkt over verhuizen, je woning aanpassen, of gewoon de opties voor de toekomst wilt verkennen – speel het Hop-On Hop-Off spel en maak een inspirerende rondrit door mogelijke scenario's. **Lees meer over het spel en bestel eenvoudig online** <https://www.zorgsaamwonen.nl/hoponhopoff>

Schijnveiligheid?

Het onderzoek, geleid door projectleider en senioronderzoeker Esther de Haas, richt zich op het in kaart brengen van de huidige processen rondom de dubbele medicatiecontrole en wat de effecten zijn als deze binnen een organisatie op een weloverwogen wijze en met een systematische aanpak wordt losgelaten. "Er is weinig bewijs dat dubbele controles bijdragen aan de veiligheid van medicatietoediening," aldus De Haas. "Veel zorgprofessionals ervaren het zelfs als schijnveiligheid."

Lees meer over deze kick-off op <https://www.umcg.nl/w/waarom-zorgverleners-s-nachts-wakker-liggen-duplicaat-0>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Resultaat onderzoek naar dementievriendelijke initiatieven

Het manuscript, 'Mechanisms of Dementia Friendly Initiatives; Realist Insights into Initiative's Outcomes, Collaboration and Stakeholder Involvement', van Marjolein Thijssen - PhD candidate and principal lecturer - is volgens haar officieel goedgekeurd! De datum voor haar verdediging is op maandag 3 februari 2025 om 12.30

uur. Wie is zij? Kijk op LinkedIn <https://www.linkedin.com/in/marjolein-thijssen-a39ab19/>

'Er gaat niets boven
vriendelijkheid,' zei het paard.
'Stilletjes overstijgt dat alles'

• Realist Evaluation Comparison of Dementia-Friendly Communities in England and the Netherlands.

<https://lnkd.in/eBXiB6FV>

• 'Practice what you preach': Perspectives on the involvement of people with dementia and carers in community-based dementia-friendly initiatives, a qualitative study.

https://lnkd.in/eK_JhKuR

Alle artikelen die deel uitmaken van haar promotieonderzoek zijn gepubliceerd en vrij toegankelijk. De links zijn:

• How do community-based dementia-friendly initiatives work for people with dementia and their caregivers, and why? A rapid realist review.

<https://lnkd.in/eB7xUsQ6>

• What matters in the development and sustainment of community dementia-friendly initiatives, and why? A realist multiple case study.

<https://lnkd.in/ehqWUcAs>

• Collaboration for Developing and Sustaining Community Dementia-Friendly Initiatives: A Realist Evaluation.

<https://lnkd.in/ecz7dHG5>

Verhuizingen in het verpleeghuis

Waarom en hoe vaak verhuizen bewoners verpleeghuizen

Wist u dat een derde van de verpleeghuisbewoners in Nederlandse verpleeghuizen minstens één keer verhuist tijdens hun verblijf? Promotieonderzoeker [Miranda Schreuder](#) van het [Universitair Netwerk Ouderenzorg UMCG \(UNO-UMCG\)](#) onderzocht binnen het verhuisonderzoek RELOCARE* de frequentie en typen van deze verhuizingen en publiceerde onlangs hierover het artikel 'The frequency and types of resident relocations in Dutch nursing homes'. Opvallend: in de eerste vier maanden verhuizen bewoners gemiddeld drie keer zo vaak als daarna!

Benieuwd naar het volledige artikel in European Geriatric Medicine, of de Nederlandse samenvatting hiervan?

Kijk op <https://lnkd.in/erdBzjA4>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Kleinschalig wonen uitgelicht

In elke nieuwsbrief een kleinschalige vorm van wonen uit de Provincie Groningen e.o.

Waardig Wonen – film over de mensen met dementie in het huis in Winschoten

Beelden zeggen meer dan woorden. Dat geldt ook voor het beleven en ervaren van hoe mensen wonen en leven bij Waardig Wonen. Luister en kijk naar hun eigen verhaal op <https://www.youtube.com/watch?v=Aw6KkKZHRhQ&t=7s>

'Waardig Wonen' biedt een thuis voor mensen met dementie in een gewone wijk of dorp. Opgericht als burgerinitiatief door mantelzorgers van mensen met dementie, op een manier waarbij mensen met dementie kunnen blijven wonen in een eigen herkenbare omgeving. Elk huis biedt woonruimte aan maximaal vijf à zes mensen met dementie. Gewone eengezinshuizen met een liefdevol zorgteam dat 24 uur per dag voor hen aanwezig is in het huis.

De film is mede mogelijk gemaakt door Nationaal Programma Groningen met een subsidie voor de procesbegeleiding wooninitiatieven.

Zo Willen Wij Wonen

Zie ook de informatie op de websites

Stichting Zo Willen Wij Wonen <https://www.westers.nl/zowillenwijwonen-website>

Nationaal Programma Groningen <https://www.nationaalprogrammagoningen.nl/projecten/zo-willen-wij-wonen/>

Informatie over Waardig Wonen staat op de website <https://www.waardigwonen.nl> met informatie per huis in de flyer [Info flyer okt 2024 Waardig Wonen huis in Winschoten](#) en [Info flyer Okt 2024 Waardig Wonen huis in Groningen](#)

Informatie en aanmelding – <https://www.waardigwonen.nl/contact/>
Kijk en luister op YouTube via deze link
<https://www.youtube.com/watch?v=Aw6KkKZHRhQ&t=7s>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

STEUNPUNT
MANTELZORG

Mantelzorgers—u staat er niet alleen voor

Logeerhuis en respijtzorg De Opstap – ondersteuning mantelzorgers

De Opstap is een gezellig logeerhuis in Groningen voor mensen die:

1. tijdelijk geen beroep kunnen doen op een mantelzorger, zoals een partner of familielid omdat die een adempauze nodig hebben of er even tussen uit willen. Daarmee wordt ook overbelasting van de mantelzorgers voorkomen.

2. na bijvoorbeeld een opname in het ziekenhuis wel graag naar huis willen maar hierbij nog niet voldoende terug kunnen vallen op hun partner, familie, burens of vrienden of andere situaties die dat belemmeren.

De mensen hebben dan een aangenaam tijdelijk verblijf en de mantelzorger heeft "even een adempauze".

De vrijwilligers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in het huis. Zij worden daarbij ondersteund door een coördinator.

Aanmelding gasten

Gasten zijn van harte welkom. Zij kunnen zichzelf aan melden. Ook hun mantelzorger of verwijzer kan dat doen. Aanmelding kan ook als er pas over enkele maanden gebruik ge-

maakt zal worden van het logeerhuis. Aanmelding met het verzoek op dezelfde dag al of binnen 2 dagen te komen, is mogelijk maar dan zal eerst nagegaan worden of er voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn.

[Lees meer](#)

Vrijwilligers zijn welkom

Zinvol en zorgzaam vrijwilligerswerk in een leuk team! Samen zorg je ervoor dat de gasten zich thuis voelen. [Lees meer](#)

Meer info op <https://www.deopstap050.nl>

**EN WIE VRAAGT
DE MANTELZORGER
HOE HET
MET HEM GAAT**

Loesje

Postbus 1045
9801 BA Assen
www.loesje.nl

Steunpunten Mantelzorg in de Provincie Groningen

De Steunpunten Mantelzorg bieden praktische hulp en emotionele steun in alle gemeenten in de Provincie Groningen. Voor persoonlijke informatie en advies, bijeenkomsten en informatie over de waardering voor mantelzorgers in uw gemeente. Waar en door wie vindt u vast via het overzicht [Steunpunten Mantelzorg in de Provincie Groningen 7 januari 2022](#)

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Als je zorgt voor een naaste
die het zelf niet meer kan.

Dan ben je mantelzorg(er).

Dien is heel goed om te weten
dat je er niet alleen voor staat.
Wij houden elkaar een beetje vast
je verder komt. Zorgen doen
we samen.
Kijk op mantelzorg.nl

Als je zorgt voor de
boodschappen van je buurman.
Die steeds meer hulp nodig heeft.

Dan ben je mantelzorg(er).

Als je zorgt voor een vriendin
door haar naar medische
afspraken te brengen.

Dan ben je mantelzorg(er).

Bewustwordingscampagne MantelzorgNL Mantelzorgers maken het verschil!

MantelzorgNL is de bewustwordingscampagne 'Dan ben je mantelzorg(er)' gestart.

Als je niet weet dat je mantelzorg(er) bent, loop je kansen mis om ondersteuning te vinden die je leven gemakkelijker maakt. Ken je mantelzorgers die zich niet realiseren dat ze dit zijn? Wijs hen dan op deze campagne. Of deel de campagne zelf. Want zorgen doen we samen.

Wil je meer weten of meer doen met de bewustwordingscampagne als organisatie?

Mail dan via info@mantelzorg.nl en lees meer op <https://www.mantelzorg.nl/onderwerpen/ik-ben-mantelzorg-wat-nu>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Bijeenkomsten Alzheimer Café

Wees welkom in het Alzheimer Café: een maandelijkse bijeenkomst voor mensen met een vorm van dementie en hun naasten. Een fijne ontmoetingsplek voor tips en informatie over (omgaan met) dementie. Waar je antwoord krijgt op vragen, ervaringen uitwisselt met lotgenoten en ruimte hebt voor sociaal

contact. Zoek hier een Alzheimer Café bij jou in de buurt. Zie op de website <https://www.alzheimer-nederland.nl/regios/alzheimer-cafe>

Alzheimer Café Haren – 5 februari 2025: Juridische zaken en dementie; 5 maart 2025: Dementie: Onderzoek en diagnose

5 februari 2025: Juridische zaken en dementie

Veldkamp notarissen informeert u over het beheren van het vermogen en het behartigen van de belangen van mensen met dementie op een professionele en betrouwbare manier.

5 maart 2025: Dementie: Onderzoek en diagnose

Hans Jeuring en Jeroen de Vries van het UMCG vertellen hierover.

Het Alzheimer Café Haren vindt plaats op de 1e woensdag van de maand in het Grand Café van ZINN-locatie De Dilgt, Dilgtweg 3 te Haren.

Het café is open vanaf 19.00 uur. Het programma begint om 19.30 uur en eindigt om 21.00 uur. De toegang is gratis evenals de koffie en de thee.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lydia Woldendorp, tel. 050-5852527 of l.woldendorp@zinnzorg.nl.

Alzheimer Café Winsum e.o - Donderdag 12 december - Kerst(liederen) in het Alzheimer Café

De afgelopen jaren was er veelal geen Alzheimer Café in december. Dit jaar willen we wel een avond houden. December is de maand van feestdagen en muziek.

Op 12 december gaan we met elkaar een beetje kerst vieren door het zingen van kerstliederen (en het luisteren er naar).

De bewoners van verzorgingshuis Winkheem zijn ook van harte welkom om mee te doen of te luisteren. Tevens willen we Winkheem bedanken voor het feit dat we iedere maand bij hen terecht kunnen en het Alzheimer Café daar kunnen houden.

Donderdag 12 december bent u vanaf 19.00 uur van harte welkom in het Alzheimer Café Winsum e.o. in zorgcentrum Winkheem, Borgweg 48 in Winsum. Het programma begint om 19.30 uur en rond 21.00 uur wordt de avond informeel afgesloten. De toegang is als altijd gratis.

Meer info via alzheimercafe.winsum@alzheimerwilligers.nl

AC Emsdelta

Bijeenkomsten voor iedereen die met dementie te maken heeft.

Elke eerste dinsdag van de maand, niet in juli en augustus van 19:30 uur - 21:00 uur. Inloop vanaf 19:00 uur
Burg. Klaukelaan 16
9902 KZ Appingedam

Voor meer informatie kun u contact opnemen met:
ac.emsdelta@alzheimerwilligers.nl

Alzheimercafé Westerkwartier – 12 december en januari 2025 – Het Sprookje en de film Human Forever

In december organiseren zij geen Alzheimercafé.

Wel organiseren zij in samenwerking met Stichting Het Sprookje op donderdag 12 december voor inwoners van het Westerkwartier die te maken hebben met dementie en hun mantelzorgers een speciale voorstelling van Het Sprookje. Belangstellenden kunnen zich hiervoor opgeven via de website.

Op de website meer informatie hierover. Zie link

[HET SPROOKJE 2024](#)

Alzheimercafé – januari 2025

Zij gaan dan in samenwerking met filmhuis Nienoord de film Human Forever vertonen. Een indrukwekkende film over hoe er in verschillende landen op verschillende continenten met dementie wordt omgegaan.

Zij gaan deze film tweemaal vertonen. Op dinsdagavond 14 januari en op vrijdagmiddag 17 januari. De entree is gratis maar er moet wel een stoel worden gereserveerd via onze website.

Zie voor meer informatie de link.

[HUMAN FOREVER dinsdagavond](#)

[HUMAN FOREVER vrijdagmiddag](#)

Documentaire “Dementie en dan” – mantelzorg kan zwaar zijn

Het doel van deze docu is om te laten zien dat mantelzorgers zwaar is. Maar ook om te weten dat ook anderen het zwaar hebben, jou probleem hebben ook anderen. Maak dat bespreekbaar.

Tips voor de organisaties die deze docu willen draaien.

De docu duurt 14 minuten. In de 14 minuten worden 4 mantelzorgers gevraagd naar hun ervaringen. In de interviews komen diverse dilemma's naar voren zoals: partners denken anders over de situatie als familie of vrienden. Tot hoever gaat

de zorg? Hoe regel je hulp? Denk je om jezelf als mantelzorgers?

Deze vragen zou je plenair kunnen bespreken maar prettiger is het om het in groepjes te doen. In groepjes ben je iets anoniemer en praat je wat makkelijker.

De documentaire alleen draaien is geen optie, het is het begin van een discussie.

Zij rekenen geen kosten voor het beschikbaar stellen van deze documentaire maar een bijdrage van minimaal €25 in de onkosten wordt op prijs gesteld. Op de stick staat ook een trailer die u als promotie kunt gebruiken. De docu wordt op een usb stick ter beschikking gesteld en blijft eigendom van de stichting Dementievriendelijk westerkwartier en dient na gebruik weer geretourneerd te worden.

Meer info en contact op de website [Over ons - Dementievriendelijk Westerkwartier](#) Voor meer informatie ook Paul Tameling [tameling-paul@gmail.com](mailto:paul@gmail.com)

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

**Breinbieb Forumbibliotheken -
Hoe werkt het brein? Hoe goed
is jouw geheugen? En wat is
dementie?**

Op deze vragen kun je antwoord krijgen bij BreinBieb in de Forumbibliotheken De Wijert, Selwerd, Haren en Beijum.

BreinBieb beslaat het hele spectrum van onthouden en vergeten: van leuke thema's zoals begrijpen en het 'fit houden' van het geheugen tot serieuze onderwerpen zoals dementie en mantelzorg. Je vindt er boeken en spelletjes voor het activeren van het brein, die je ook kunt lenen als je lid bent van de bibliotheek. Je kunt ook langskomen met vragen of voor een doorverwijzing naar instanties rondom dit onderwerp in de gemeente Groningen.

Activiteiten rondom het brein

Regelmatig wordt er een lezing of workshop georganiseerd rondom BreinBieb. Maandelijks kun je onder begeleiding van een spelleider spellen spelen uit de collectie. Iedereen is welkom!

Forumbibliotheek Haren, Brinkhorst 3 Haren

Elke 1e dinsdag van de maand van 10.15 - 11.30 uur

Forumbibliotheek De Wijert, Van Lenneplaan 10 Groningen

Elke 3e donderdag van de maand van 10.30 - 11.30 uur

Forumbibliotheek Selwerd, Eikenlaan 288/8 Groningen

Elke 4e maandag van de maand van 10.30 -

11.30 uur

Forumbibliotheek Beijum, Ypemaheerd 42 Groningen

Elke 2e donderdag van de maand van 10.30 - 11.30 uur

Kijk voor de actuele agenda op <https://forum.nl/nl/breinbieb>

**Het brein en onderzoek -
Agenda Breinbieb lezingen Bi-
bliotheek Veendam - decem-
ber 2024 - april 2025**

Het brein en onderzoek - Leer

Vraag Ontmoet Lees Doe. De lezingen zijn gratis. Voor koffie en thee € 0,50. Aanmelden via de website van Bibliotheek Veendam. Locatie Bibliotheek Veendam Museumplein 5e Biblionet Veendam - <https://www.biblionetgroningen.nl>

Onderzoeksters van het UMCG, afdeling Neurologie, komen vertellen over hun onderzoeken naar aspecten van het brein.

Sociale cognitie - woensdag 11 december 2024 10.00 - 11.00 uur

Amber Heegers vertelt over sociale cognitie en het T-scEmo onderzoek (behandeling van gedragsveranderingen en cognitie na hersenschade)

Niet aangeboren hersenletsel - maandag 20 januari 2025 - 19.00 - 20.30 uur

Nikki Thüss vertelt over Niet aangeboren hersenletsel en het BRAIN-ReADAPT onderzoek (hersenschade en veroudering)

Dementie op jonge leeftijd - donderdag 27 februari 2025 14.00 - 15.30 uur

Floor Gelmers vertelt over dementie op jonge leeftijd in het algemeen en de gevolgen voor bijvoorbeeld gedragsveranderingen en autorijden in het bijzonder.

Hersentumoren - dinsdag 18 maart 2025 - 19.00 - 20.30 uur

Femke Siebenga vertelt over Hersentumoren en de invloed op het herkennen van emoties.

Licht traumatisch hersenletsel - donderdag 17 april 2025 - 14.00 - 15.30 uur

Lieke Straatsma vertelt over cognitieve klachten na licht traumatisch hersenletsel. Waar hangen deze klachten mee samen?

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

ZORG INNOVATIE FORUM

Ronde tafel - De zorg voor morgen rondom Alzheimer – 12 december 2024- Hoogezand

Platform Power – ZiF – Aboardproject nodigen u van harte uit voor een exclusief rondetafelgesprek over 'De zorg voor morgen', waarin zij samen met vooraanstaande experts de toekomst van de zorg rondom Alzheimer bespreken.

Tijdens dit rondetafelgesprek krijgt u inzichten van vier topsprekers over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van Alzheimer. Zij staan stil bij de impact van de vergrijzing en de verwachte stijging van mensen met Alzheimer. Ook belichten zij preventie, communicatie en de rol van de maatschappij. Hieronder vindt u het programma. Zij hopen u te mogen verwelkomen op 12 december in de gemeente Midden-Groningen!

Programma

10:00 – 10:10 uur: Welkom door Platform Pouwer

10:10 - 10:50 uur: Wiesje van der Flier – Wetenschappelijk directeur Alzheimer Centrum - 'Op weg naar een behandeling op maat'

10.50 – 11.05 uur: Heleen Hendriksen – jonge onderzoeker – 'Effectieve communicatie tussen dokter en patiënt bij Alzheimer'

11.05 – 11.10 uur: in dialoog met elkaar

11.10 – 11.25 uur: Fleur Visser – jonge onderzoeker – 'Alzheimer in de maatschappij: Wat als ik twijfels heb over dementie bij mezelf of een ander?'

11.25 – 11.40 uur: Tineke van Lingen – coördinator Alzheimer Centrum Groningen – 'Het Alzheimer Centrum Groningen en het ABOARD Cohort – Wie zijn wij, wat doen wij en hoe zou u kunnen helpen?'

11.40 – 12.00 uur: in dialoog met elkaar en gezamenlijke afsluiting

Datum en locatie

12 december 2024

10:00 - 12:00 uur

Vredekerk, Hoogezand

Informatie en aanmelding via <https://www.platformpouwer.nl/agenda-item?id=46>

Tips bij digitale zaken van Beter Oud

Steeds meer zaken kan of moet u digitaal regelen. Dat is soms best lastig. Vooral wanneer u niet bent opgegroeid met de computer. BeterOud zet een aantal websites op een rij die u kosteloos helpen met het vinden van uw digitale weg.

Lees meer op <https://www.beteroud.nl/>

Illustratie: Studio Beeldtaal/Mark van Heerpen

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

...en theater

Mantelzorgers - "Eén op tien is overbelast"

Er is een flink tekort aan zorgmedewerkers, waardoor de druk op mantelzorgers ook toeneemt. Roy (48) is mantelzorger voor zijn dementerende vader en kent de uitdagingen die daarbij komen kijken. RVT Oost maakte in Twente een filmpje met het verhaal van een mantelzorger voor de Dag van de Mantelzorg

Kijk op Y-tube deze film/docu op <https://www.youtube.com/watch?v=CfqGjVQug40>

Michel en de handen op zijn huid

Vier jonge mensen ontfermen zich over acteur en regisseur Michel Van Douselaere, die aan progressieve afasie lijdt. Na zijn overlijden maken ze samen met zijn weduwe Irma Wijsman, die deze documentaire regisseerde, een reis naar Noord-Spanje om zijn as uit te strooien.

Over deze documentaire

Deze documentaire gaat nauwelijks over de ziekte maar vooral over hoe gaan we zorgen voor plezier.

Hij zegt zelf in de film; "in plaats van het leven doorkomen wil ik vooral genieten". Dus niet denken in risico's maar gewoon doen.

Een inspiratie om anders te kijken naar het leven en naar ziekte. Ga deze vooral kijken. Ontzettend mooi in beeld gebracht.

In 2014 werd bij acteur en regisseur Michel Van Douselaere een zeldzame vorm van progressieve afasie geconstateerd, een hersenaandoening waardoor zijn spraakvermogen verdween en hij fysiek aftakelde.

Michels weduwe en filmmaker Irma Wijsman portretteerde de vier jonge mensen die zich over hem ontfermden en onderzocht de impact die de zorg voor Michel op hen heeft gehad.

Zorg verlenen op jonge leeftijd heeft hen verrijkt en andersom gaf hun aanwezigheid haar de mogelijkheid om voor Michel zorg op maat te organiseren, op een manier die bij hem paste.

Kijk op <https://www.npodoc.nl/documentaires/2024/11/michel-en-de-handen-op-zijn-huid.html>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Technologie Tip

Meer zelfstandigheid met 6 zorginnovaties – ontdek ze nu

Zorginnovaties maken het leven van ouderen, patiënten en mantelzorgers makkelijker volgens Zorg van NU.

De makkelijke tablet: met een beknopt menu, grotere knoppen en grote letters kunnen ouderen fijn contact hebben met vrienden en familie. Het is ook op afstand te bedienen door mantelzorgers.

Meer zelfstandigheid met 6 zorginnovaties

Ontdek ze nu

De slimme kalenderklok: op een handig beeldscherm zie je een overzicht van de dag inclusief afspraken, berichten en foto's. De klok kan dit ook hardop uitspreken. Mantelzorgers kunnen via een app de klok instellen met afspraken. Handig!

De sociale robot: afspraken, medicijn momenten of beweeg oefeningen worden hardop uitgesproken. Zo geeft de robot een fijne structuur aan de dag en vergeet je niks meer!

De automatische medicijndispenser: als het tijd is voor medicijnen geeft het apparaat een signaal met een zakje met de juiste medicijnen. Zorgverleners kunnen op afstand meekijken. Als een dosering wordt overgeslagen, krijgen zij een waarschuwing.

Sensoren: geen camera's in huis, maar sensoren! Deze meten het normale leefpatroon van een patiënt in huis. Wijkt dit af? Dan krijgt de mantelzorger een seintje.

GPS: altijd veilig buitenshuis met een gps-tracking. Gaat de oudere of patiënt langer weg dan normaal? Dan krijgt de zorgverlener een seintje. Zo kan de oudere of patiënt altijd veilig bewegen.

De links naar deze zorginnovaties vind je op hun website <https://www.zorgvanu.nl>

vergeet
dementie
onthou mens

een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Beleefhuis Loppersum

ONTDEK SLIMME HULPMIDDELEN EN TECHNOLOGIE VOOR
VEILIG ZELFSTANDIG EN GEZOND THUIS WONEN!

GOED OM TE WETEN

Het Beleefhuis is een woning ingericht met allerlei hulpmiddelen. Deze hulpmiddelen maken het u thuis makkelijker.

In het Beleefhuis kunt u hulpmiddelen zien, ze uitproberen en kunt u er uitleg over krijgen. Ook kunt u kennis maken met de nieuwste 'technische snuffjes', zoals een robotstofzuiger of kantelbare waterkoker.

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Locatie**
Hoge Heem 32 in Loppersum
- Wanneer**
Elke 1^e en 3^e woensdag van de maand
- Tijdschema**
Van 10:00 - 12:00 uur

Bent u nieuwsgierig naar de mogelijkheden, voor uzelf, of voor iemand in uw omgeving? Of bent u als (zorg)professional geïnteresseerd in de mogelijkheden? Kom eens langs voor een bezoek!

Kijk voor meer informatie op inloppersum.nl

Meer info op <https://inloppersum.nl/loppersum/h/3625/0/20221/Ik-wil-me-thuis-kunnen-redden/Welkom-in-het-Beleefhuis>

PRAAT MÉT EN NIET ÓVER MENSEN MET DEMENTIE...

Praat niet over maar met mensen met dementie

Dit gebeurt nog veel te vaak. Alsof ze direct ná diagnose al worden afgeschreven... Maar waarom leggen we niet de focus op wat wél kan?

In mijn omgeving hoor en zie ik dit zo vaak gebeuren terwijl ik ook de mooie voorbeelden zie waar het anders kan.

Maar het algemene stigma blijft dat 'we' na diagnose het leven overnemen. Met de beste bedoelingen ontnemen we hun zelfstandigheid en waardigheid.

Dit kan en moet anders!

vergeet
dementie
onthou mens

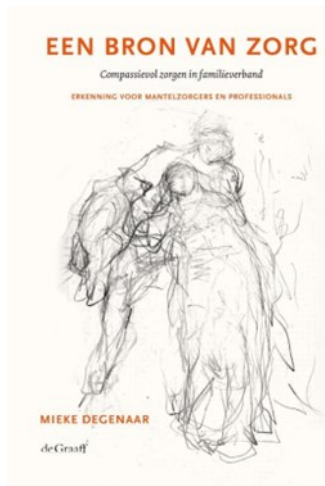
een dementievriendelijke
samenleving start in je hoofd

Tip.....Het lezen waard

Een bron van zorg – zorgen in familieverband

Compassieuvolle zorg in familieverband
Erkenning voor mantelzorgers en professionals

Mieke Degenaar schrijft van binnenuit door haar brede werkervaring als therapeut, projectleider en bestuurder.

Ze verzamelde praktische en intieme verhalen van tientallen mantelzorgers en professionals en vlecht de periode waarin ze mantelzorg van haar man was door de thema's heen.

Mantelzorg is betekenisvol en kan ook confronterend en loeizwaar zijn.

Daarom vind je iedere dag blogjes over hoe je mantelzorg kunt volhouden en achtergrondinformatie over relevante thema's als loyaliteit, familiepatronen, compassie. Nog steeds relevant en de moeite van het lezen waard.

Meer info op <https://www.heelimperfect.nl/boek-een-bron-van-zorg-compassievol-zorgen-in-familieverband>

Boeken – 50 – over mensen en dementie

Lees meer over de boeken in [Boeken – 50 – over mensen en dementie](#)

Muziek als bondgenoot bij dementie

Het eerste boek ter wereld met een concrete methode om muziek in te zetten bij dementie.

Wetenschappers en experts raden aan om muziek te gebruiken bij dementie. Maar hoe doe je dat? Dit boek biedt de oplossing.

Met eenvoudig te volgen stappen leert het boek je hoe je muziek gericht inzet bij dementie, zodat de ondersteuning makkelijker, minder belastend en zelfs

plezierig wordt. De persoon met dementie staat centraal in plaats van de dementie.

Verkrijgbaar bij Bol.com en <https://www.boekenbestellen.nl/>

Playlists met Groningse liedjes

Zeker voor ouderen is fijn om het Gronings te horen, een taal

die vroeger waarschijnlijk meer werd gesproken dan nu. Samengesteld door Ingmar Rip.

Gronings plat

<https://open.spotify.com/playlist/1rTzRLerjWBNVWwylrnLxw?si=df7c6642e7744fce>

Groningse liedjes

<https://open.spotify.com/playlist/6AwdgumLv4pW0zad26of65?si=1602673792b3420b>

Meer info op zijn website <https://www.alzheimermuziekgeluk.nl/over-ignar-rip-van-muziekgeluk/>

Gedicht

Als ikzelf niet meer kan vieren
omdat mijn stem niks meer zegt
mijn ogen de ander niet zien
mijn hoofd niet meer begrijpt
wil jij dan de slingers ophangen?

Als ik niet meer de man ben van vroeger
niet meer de lach heb van toen
als ik van mijn verjaardag niet weet
de namen van mijn kinderen ben vergeten
wil jij ze mij dan telkens weer zeggen?

Als mijn vingers niet meer tasten
mijn mond geen kus meer geeft
als mijn lichaam dor is en doods
als de stoel mijn bed is
en mijn bed he einde
wil jij mij dan laten gaan?

Tekst: Jurjen J. van Dijken

Eiland mantelzorg

Op een eiland
dat Mantelzorg heet,
draag ik jou
dag en nacht.

Door diepe dalen,
op eenzame stranden
vergezel ik jou
dag en nacht.

In de striemende regen
of in de stralende zon
bescherm ik jou
dag en nacht.

Dit eiland kent uur noch tijd,
enkel liefde...
grenzeloze liefde.

Karin Buytaert